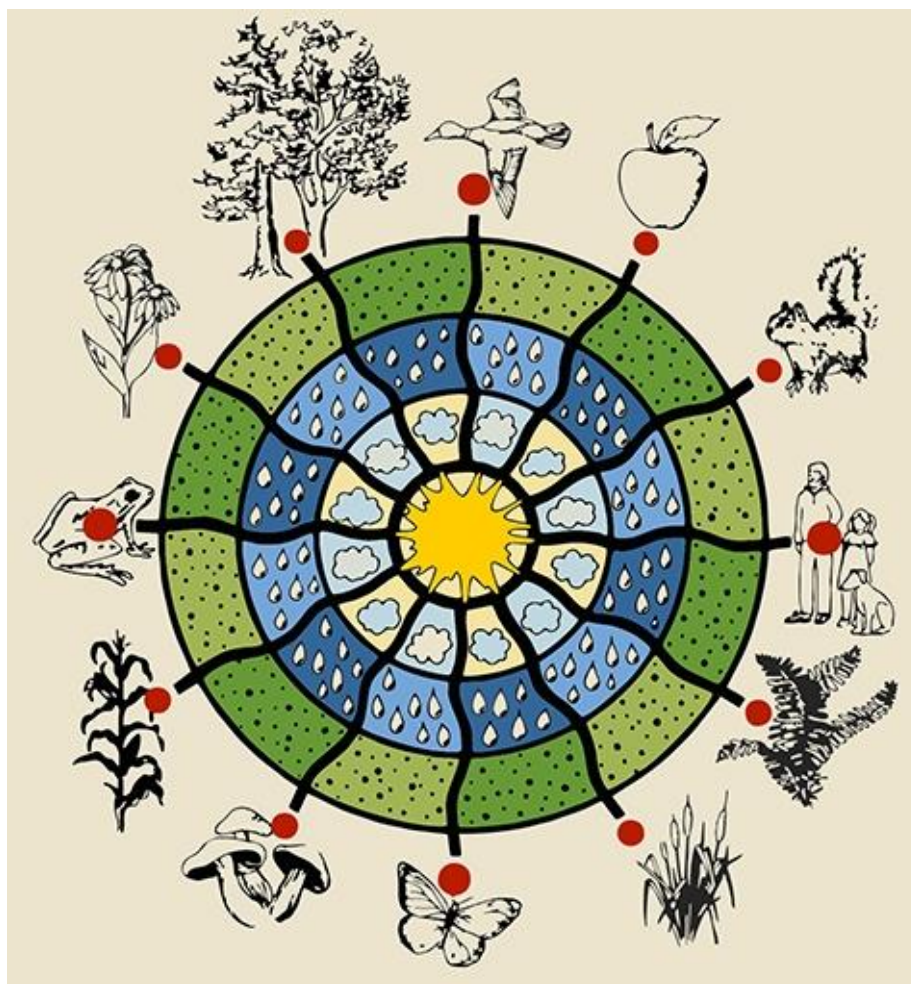

Mateřská škola Zdounky, okres Kroměříž

Plán environmentální výchovy

Školní rok 2024/2025

Ve Zdoukách 13. 9. 2024

Vypracovala: Jiřina Zelenková

Environmentální výchova v MŠ Zdounky

Úvod

Environmentální výchova má ve výchovně-vzdělávací koncepci MŠ Zdounky své nezastupitelné místo. Oblast EVVO je jedním ze základních pilířů, na kterých je postavena filosofie naší školy a která průběžně prolíná a vhodným způsobem doplňuje a rozvíjí školní vzdělávací program s názvem Pohodou ke zdraví.

Vedeme děti k tomu, aby se dokázaly těšit z hezkých a příjemných zážitků v přírodě. Cítit sounáležitost s živou i neživou přírodou. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, porozumět, že změny jsou přirozené a je třeba se přizpůsobovat proměnlivým okolnostem, snažit se pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, vhodně nakládat s odpady, starat se o rostliny, živé tvory a chránit je.

Péče o zdravé životní prostředí, přirozený kontakt dětí s přírodou a uvědomění si důležitosti těchto hodnot pro náš život a pro budoucnost, je tak jedním z prioritních cílů, které si v rámci environmentální výchovy klademe.

Dlouhodobé cíle

- Péče o životní prostředí kolem nás.
- Prohlubování kladného vztahu dětí k přírodě a okolnímu světu jako celku.
- Utváření pozitivního vztahu dětí k přírodě v okolí MŠ Zdounky.
- Osvojení si poznatků o přírodě.
- Ekologizace provozu školy – šetření materiály a energiemi, třídění odpadu, zapojení do projektů s ekologickou tematikou.
- Materiální, finanční a prostorové zajištění EVVO v MŠ Zdounky.
- Rozvoj spolupráce MŠ s okolím v oblasti EVVO (rodiče, obec, ČSOP a další subjekty).
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO.
- Propojení témat EVVO s MPP a dalšími vzdělávacími oblastmi.
- Multikulturní výchova – rozvíjení poznatků, seznámení s jinými kulturami.

Dílčí cíle

- Získávání zkušeností s živou a neživou přírodou, jejími vlastnostmi.
- Prohlubování citlivého vztahu k rostlinám a živočichům.
- Návuk ekologického chování při šetření zdroji a energiemi, návuk praktického třídění odpadového materiálu ve třídách.
- Využívání školní zahrady a blízkého přírodního prostředí k aktivitám EVVO (seznámení s ekosystémy – pole, louka, les, rybník, potok).

- Uvědomění si změn v přírodě spojených se střídáním čtyř ročních období.
- Seznámení s významem vody v přírodě.
- Zapojení rodičů a veřejnosti do environmentálních aktivit a akcí MŠ.
- Navázání spolupráce s místním sdružením ochránců přírody, myslivci, včelaři, chovateli a zahrádkáři – besedy, účast na environmentálních programech, výstavách.
- Péče o zvířata na naší školní zahradě (instalování hmyzích domečků, péče o krmítko pro ptáčky, ježkovník, instalace ptačích budek apod.), ev. pořízení nenáročných zvířecích kamarádů do tříd (např. oblovy, strašilky atd.)
- Péče o rostliny ve třídách a na školní zahradě – zalévání, přesazování, zřízení bylinkové skalky, vyvýšené záhony, skleníky, výsev semínek, výsadba rostlin apod.
- Využití a vybavení části školní zahrady jako zahrady přírodní – motýlí louka, jezírko, senzomotorický chodník apod.
- Seznámení dětí s přírodními materiály – písek, hlína, voda, kámen, dřevo,.. a jejich vlastnostmi a využitím.
- Stanovení garanta pro environmentální výchovu z řad pedagogických pracovníků, DVPP.

Realizace dlouhodobých i dílčích cílů je postupná do aktivit a činností jsou zapojováni všichni pracovníci školy. Naplňování všech stanovených cílů je průběžně sledováno a vyhodnocováno.

Naplňování klíčových kompetencí realizací Environmentální výchovy

Plán environmentální výchovy vychází z obsahu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Školního vzdělávacího programu Pohodou ke zdraví. Prostupuje celým výchovně vzdělávacím procesem a u dětí rozvíjí všechny klíčové kompetence v jednotlivých okruzích.

Kompetence i učení

- soustředit pozornost, objevovat, experimentovat, zkoumat
- získanou zkušenost umět uplatnit v praktickém životě
- mít poznatky o okolním světě
- ptát se, hledat odpovědi, všít si co děje kolem něj, mít radost z vlastních úspěchů
- učit se nejen spontánně, ale i vědomě, dokončit co započalo, postupovat podle pokynů
- snažit se hodnotit sám sebe
- všít si problémů kolem sebe a snažit se je řešit dle vlastních možností
- rozlišovat řešení funkční a nefunkční
- zjišťovat, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, poznávat, že svojí aktivitou může situaci ovlivnit
- je-li povzbuzeno třeba jen za snahu, nebát se chybovat

Kompetence komunikativní

- samostatně vyjadřovat své myšlenky, ovládat řeč, rozumět slyšenému, vést rozhovor
- dokázat se vyjadřovat, sdělovat pocity a prožitky
- průběžně rozšiřovat svoji slovní zásobu a aktivně ji používat
- vědět, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhodovat o svých činnostech, vytvářet si vlastní názor
- uvědomovat si, že odpovídá za své jednání
- ve skupině se umět prosadit, ale i podřídit, spolupracovat ve skupině, respektovat druhé
- spolupodílet se na společných rozhodnutích, dodržovat dohodnutá pravidla

Kompetence činnostní a občanské

- mít smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, vážit si práce druhých
- chápat, že zájem o to, co se kolem děje je pro něj přínosem, lhostejnost a nezájem nikomu nepomůže
- vědět, že není jedno, v jakém prostředí žije, vědět že i svým chováním prostředí ovlivňuje
- dbát na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chovat se odpovědně k lidem i okolí (příroda)

Základem Environmentální výchovy jsou prožitkové a činnostní aktivity a především pobyt v přírodě. Velmi osvědčenou metodou je tematické nebo projektové vyučování, které prakticky procvičí a ověří základní vědomosti a dovednosti z oblasti EVVO.

Zaměření činností, dílčí úkoly, náměty – stanovení plánu a úkolů na školní rok

2024-2025

Prožitkovým učením dětem nabízíme poznávání přírody. Jednotlivé aktivity se vzájemně prolínají v návaznosti na roční období a vychází z podtémat ŠVP. Jsou provázány s aktivitami Minimálního preventivního programu školy, s celoročním programem Od semínka po sklizeň, Človíček a jeho maminka planeta Země a s projektem Celé Česko čte dětem.

Dary podzimu

Naladění se na podzimní období - změna počasí, odlet ptáků, sklizeň ovoce, zeleniny a polních plodin, barevnost listů, příprava zvířat na zimu. Hry s barvami, listy, plody – tvoření a využívání všech smyslů k poznávání přírody. Vědět jak šetřit energiemi, jak třídit odpad.

Aktivity a projekty: Podzimní kouzlení

Výstava zahrádkářů 16.9. – výtvarné zpracování ovoce a zeleniny, prezentace školy

29.9. Den bez aut – Pojděte s námi pěšky do školy – spolupráce s Policií ČR

Košík plný vitamínů – česání a ochutnávání ovoce, sklizeň ze záhonků tříd – tvoření, vnímání barev, chutí a tvarů

1.10. Den pro klima – účast na akci místní akční skupiny Hřiběcí hory – výukový program v planetáriu, zážitkové workshopy.

4.10. Den stromů s Ochránci přírody Divoky – vztah ke stromům, prožitkové učení

9.10. Plody podzimu – akce pro rodiče a děti – aktivity, tvoření, ochutnávání plodů – život v sadu, na zahradě, v lese (skákání v pytli, hod do koše, pečení brambor, vaření zeleninové polévky, dýňování, moštování, štrůdlování)

Co vidí draci z výšky – pozorování odletu ptáků, výroba vlaštovek z papíru, pouštění draků, pozorování změn v přírodě – mlha, vítr, déšť, chladna z rána, barvení listů

Listová postýlka – zvířátka se připravují na zimu, uspávání broučků, ježků, hraní s listy – hrabání, skákání do hromady listů, listové housenky, skřítkci podzimníčci, výtvarné techniky – frotáž kůry stromů, listů, tvoření z přírodnin.

Mrazík čaroděj

Charakteristika zimy, vnímání změn v přírodě v závislosti na ročním období, přizpůsobování se počasí, umět se pohybovat na různém povrchu, posilování přirozené zvědavosti, radost z objevování, experimentování, dokrmování a pozorování ptáků na krmítku, péče o ně.

Aktivity a projekty:

Zimní království – pozorování jinovatky, sněhových vloček, rampouchů, pokusy se sněhem, ledem – změny skupenství, hry na sněhu, zimní sporty, klouzanice, oblékání

Plné krmítko – pozorování ptáků na krmítku, příkrmování, ozdobení vánočního stromu pro zvířátka a ptáky – ve spolupráci s rodiči, ornitologické sčítání na krmítku

Zvířátka v zimě – beseda s myslivci o volně žijících obyvatelích lesa

Stopy ve sněhu – pozorování stop ve sněhu na zahradě a na poli

Jarní probouzení

Charakteristika jara, základní znalosti o Zemi, objevování a vnímání různorodosti přírody (biotopy), rozvoj estetického vnímání, vytváření pozitivního citění k živé i neživé přírodě, dovednost třídění odpadů, povědomí o tradicích, péče o rostliny.

Aktivity a projekty:

Poslové jara – přelet ptáků, stavění hnízd, on-line budka MŠ, mláďata zvířat, zvuky, vůně jara

20.3. vynášení Morany – tradice na konci zimy – jarní rovnodennost, loučení se zimou

22.3. Den vody – cesta kapičky od pramínku k řece, koloběh vody v přírodě, šetření vodou, návštěva čističky vody

29.3. Uklidme Česko – učíme se třídit odpad, udržování MŠ a okolí v čistotě

Od semínka k rostlince – péče o rostliny, pozorování růstu rostlin - bylinky

22.4. Den Země – planeta Země, jak ji známe, jak jí můžeme pomáhat, Otvírání studánek ve spolupráci s ČSOP Divoky – vítání jara, aktivity, naučná stezka, Ekocentrum

Čarování v přírodě – kouzlení z přírodnin, malování na kamínky, ulity, pozorování pod lupou, pod mikroskopem

Co se skrývá za humny – biotopy- louka, pole, les, rybník, potok – živočichové a rostliny
naučná stezka Divoky

K aktivitám lze využívat tematických knih, environmentálních pomůcek, senzomotorického chodníku, přirozených míst v zahradě i mimo ni. Je možné využít cyklus inspirací Človíček a jeho maminka planeta Země, vyvýšené záhony, brambořiště, jezírko. Biotopy jsou celoročně přístupné v Divokách na naučné stezce ČSOP. Je možné navštívit farmy v okolí, Zoo.

Naplnění očekávaných výstupů

- dítě rádo využívá přírodu ke svým hrám, má rádo pobyt venku v přírodě
- dítě pozná a pojmenuje několik druhů neživé přírody (kámen, písek, hlína, voda) a jejich vlastnosti
- dítě chápe význam neživé přírody pro živou
- dítě se zájmem pozoruje životní cyklus rostlin, rozliší stromy, keře a byliny, pozná některé zástupce rostlin
- dítě popíše jednotlivé části rostlin, s vedením či dopomocí umí o rostliny pečovat
- dítě zná několik písni o rostlinách a živočiších
- dítě se zájmem pozoruje, povídá si, napodobuje a výtvarně ztvárňuje hmyz, ptactvo a jiné živočichy
- dítě pozná a pojmenuje několik druhů hmyzu, ptactva a jiných živočichů (na obrázcích i v reálném životě)
- dítě respektuje právo na život každého živého tvora
- dítě se chová ohleduplně k přírodě (neodhazuje odpadky, netrhá a neničí zbytečně rostliny, neublízuje zvířatům, neznečišťuje vodu)
- dítě pojmenuje čtyři roční období, všímá si změn v návaznosti na roční prostředí, dokáže charakterizovat jednotlivá roční období, vyjmenuje jejich znaky
- dítě se zvládá obléct, přiměřeně počasí a ročnímu období
- dítě popíše úměrně svému věku život volně žijících zvířat
- dítě chápe, proč někteří ptáci odlétají do teplých krajín a proč se některá zvířata ukládají k zimnímu spánku
- dítě vysvětlí jednoduchou formou rozdíl mezi vývojem ptáků a savců (vajíčko a živé mládě)
- dítě úměrně svému věku chápe princip koloběhu vody v přírodě
- dítě rozliší jednotlivá skupenství vody
- dítě chápe význam slunce pro život na Zemi
- dítě chápe úměrně svému věku význam vody pro život rostlin i živočichů
- dítě chápe přiměřeně věku význam vzduchu pro život – chápe význam rostlin v procesu fotosyntézy
- dítě pečuje o okrasné rostliny ve třídách a stará se o užitkové rostliny na školních záhonech
- dítě zvládá manipulaci se základním zahradnickým náčiním (motyčka, hrábě, konev na zalévání)

Prostředky k realizaci

- vycházky do přírody, pozorování, pokusy
- praktické aktivity na školní zahradě
- dramatizace
- práce s encyklopediemi a knihami – četba
- práce s didaktickými pomůckami (hry, puzzle, skládačky, pexesa, stavebnice, obrazový materiál)
- sběr přírodnin, výtvarné aktivity, pracovní činnosti
- herbář
- modelování z hlíny, písku, stavby z kamenů, dřívěk a dalších přírodnin
- výsev semínek, sadba rostlin
- pozorování s lupou, pod mikroskopem
- příkrmování ptactva v krmítku, zvířat v krmelci
- simulační hra
- pedagogové jdou svým chováním a jednáním dětem příkladem
- ochutnávka sklizně ze školních záhonků, využití ve školní kuchyni – bylinky, mrkev, jahody, jablka..
- seznamování s vůní různých rostlin a přírodnin
- zkoumání přírodnin hmatem – rukama i nohama – senzomotorický chodník
- pozorování rozkladu – kompost
- volné hry s využitím přírodních prvků

Metody hodnocení

- rozhovor
- komunitní kruh, diskuze
- fotodokumentace
- vyhodnocení pracovních listů
- vyhodnocení výtvarných a pracovních činností
- herbář
- rozbor pozorování
- výstavka
- prezentace v tisku – Zdounecký zpravodaj, Týdenník apod.

Spolupráce s rodiči

- podíl na aktivitách a akcích s environmentálním zaměřením (výstava výrobků z přírodnin – Kaštánkové království, dýňové dekorace, jablíčkové dobroty, výroba lojových kuliček, semínkových zásobníčků pro ptáky do krmítka a na vánoční zdobení stromečku, účast na akcích Otvírání studánek, Den Země, Uklid'me svět, Pohádkový les, Den stromů apod.
- jednotný přístup při vedení dětí k ochraně životního prostředí – třídění odpadu, neodhazování odpadků, šetření vodou a energiemi
- preferování pohybu pěšky, nebo na koloběžce, kole